

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет іноземної філології

Кафедра практики англійської мови

ЛУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра іноземних мов

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ “ОСТРОЗЬКА АКАДЕМІЯ”

Кафедра індосвропейських мов

***“Сучасні проблеми германського та романського
мовознавства”***

Матеріали

***Міжнародної науково-практичної
конференції***

Рівне

2016

ББК 81.0
С 91
УДК 81

Сучасні проблеми германського та романського мовознавства: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, 15 квітня 2016 року, Рівне. – 510, [2]с.

До збірника увійшли матеріали Міжнародної науково-практичної конференції “Сучасні проблеми германського та романського мовознавства”, присвячені актуальним напрямкам досліджень у галузі філології та методики викладання мов.

Матеріали збірника можуть бути корисними для науковців, дослідників, лінгвістів, аспірантів, пошукувачів, викладачів та студентів вищих мовних навчальних закладів.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор:

Михальчук Наталія Олександрівна – доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри практики англійської мови (Рівненський державний гуманітарний університет).

Заступник головного редактора:

Бігунова Світозара Анатоліївна – кандидат психологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет);

ЧЛЕНИ РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ:

Постоловський Руслан Михайлович – кандидат історичних наук, професор, ректор Рівненського державного гуманітарного університету

Ніколайчук Галина Іванівна – кандидат педагогічних наук, професор, декан факультету іноземної філології (Рівненський державний гуманітарний університет);

Ковальчук Інна В'ячеславівна – кандидат психологічних наук, доцент, завідувач кафедри індоєвропейських мов (Національний університет “Острозька академія”);

Губіна Алла Михайлівна – кандидат психологічних наук, доцент, в.о. завідувача кафедри іноземних мов (Луцький національний технічний університет);

Воробйова Людмила Михайлівна – кандидат філологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Калініченко Михайло Михайлович – кандидат філологічних наук, доцент, старший судовий експерт ЛНДІСЕ (Рівненський державний гуманітарний університет)

Затверджено Вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 3 від 31.03.2016 р.).

За достовірність фактів, дат, назв і т. п. відповідають автори статей. Думки авторів можуть не збігатися з позицією редколегії.

Література

1. Ковальов Ю. Роман про Білого Кита / Юрій Ковальов // Мелвілл Г. Мобі Дік, або Білий Кит : [роман] / Герман Мелвілл ; з англ. пер. Ю. Лісняк ; передм. Ю. Ковальов. – К. : Дніпро, 1984. – С. 5 – 24. – (Вершини світового письменства ; кн. 48).
2. Brodhead, Richard H. “All in the Family.” Review of Herman Melville: A Biography, by Hershel Parker. New York Times Book Review, June 23, 2002, 13.
3. Parker H. Herman Melville : A Biography : in two volumes / Hershel Parker. – Baltimore, Maryland : The Johns Hopkins University Press, 1996 – 2002. Т. 2 : 1851 – 1891. – 2002. – 997 p. : ill.

УДК 811.111'25:82-312.9

І.А.Воробйова

м.Рівне

ДО ПРОБЛЕМИ ПЕРЕДАЧІ СТИЛІСТИЧНО ЗАБАРВЛЕНОЇ ЛЕКСИКИ В ПЕРЕКЛАДАХ РОМАНУ Т.ПРАТЧЕТТА «ПРАВДА»

Жанр сучасної фантастичної літератури відрізняється розмаїттям тем, течій, проблематик. Однією з вельми популярних течій цього жанру є фентезі, сучасна казка чи міф іншими словами. Твір фентезі з казкою поєднує вигаданість усіх подій та явищ, чітка опозиція «добро vs зло», певний драматизм подій, герой і happy end. Від міфу фентезі взяло особливий обіг часу, не порівнюваний із нашим, і осягнення оточуючого світу не з точки зору науки, а з позиції віри.

У сучасній науці ще й досі точаться запеклі суперечки стосовно визначення поняття «література фентезі». Критики літератури й досі не дійшли спільного висновку стосовно його дефініції. Якщо говорити узагальнено, то під цим поняттям розуміють ті літературні жанри, в яких

основним сюжетним компонентом є магія, тобто сили, які не можна науково пояснити, як це роблять автори наукової фантастики [1].

На сьогодні налічується чимало течій, напрямків, відгалужень в межах літератури фентезі. Д.Семенов, наприклад, у своєму дослідженні «Жанры фантастики и фэнтези» пропонує таку класифікацію течій фентезі: героїчне фентезі, епічне ф., темне ф., ігрове ф., історичне ф., ліричне ф., гумористичне ф., пародія на ф., ф. без магії або з природнім пояснення магії, технофентезі [9]. Сайт Вікіпедія додає такі жанри до цього переліку: міфологічне ф., містичне ф., міфологічне ф., міське ф., наукове ф., християнське ф., філософський бойовик, дитяче і жіноче ф., детективне ф., магічний реалізм, еротичне ф. [8]. Он-лайн журнал «Мир фантастики» пропонує і такі маловідомі жанри: дизельпанк, інтелектуальне ф., криптоісторія, мешап (або ж кросовер), кіберпанк, стімпанк, тощо [4]. Однак, навіть поверхневий погляд на стан речей дозволяє упевнено діагностувати відсутність одностайності у поглядах на приналежність того чи іншого автора до конкретного жанру фентезі, адже різні дослідники (як професіонали-літературознавці, так й аматори) почасти відносять твори одного й того самого автора до різних течій жанру фентезі.

Все вищесказане повністю стосується письменника, твір якого послугував нам об'єктом наукової розвідки. Отже, Террі Пратчетт. З одного боку, наявність у романах майстра магії, яку уособлюють чарівники і відьми, і міфологічних персонажів на кшталт тролів та гномів дозволяє беззаперечно віднести його твори до жанру фентезі. Але спроби деталізувати, до якої ж власне течії вони належать, виявляються марними. Ось як, наприклад, класифікує серію романів майстра про Плаский Світ сайт «Лаборатория фантастики»: «Жанри / піджанри: Фентезі (Героїчне фентезі / Міське фентезі / Епічне фентезі). Загальні характеристики: Пригодницьке / Гумористичне / Іронічне / Пародійне / Сатиричне / Філософське» [7].

У придуманому світі Т.Пратчетта існують магія, чарівні істоти і предмети, а відтак – і особлива мова твору, що наражає перекладача його

романів фентезі на неабиякі труднощі. Ось що думає про це автор першого і поки що єдиного перекладу Т.Пратчетта українською мовою журналіст і блогер О.Михельсон: «Вживаючи слово «переклад», ваш покірний слуга цілком свідомий того факту (і хоче, щоб його усвідомив і читач), що насправді йдеться про щось середнє між перекладом та переказом. Коли вже на першому десятковій сторінок перекладач, у прагненні максимально наблизити текст до звичних нам реалій, українізував гномське прізвище «Goodmountain» («Доброгір») до «Вернигори», стало ясно, що буква не має жодного шансу. Про дух не ризикну й думати» [3].

На жаль, переклади романів майстра рясніють прикладами відвертого нехтування перекладачами особливостями стилістичного забарвлення текстів. Перекладач виявляється не готовим до розшифровки задуму автора і відтворення його мовою перекладу таким чином, щоб одночасно відобразити авторський стиль і зробити текст зрозумілим для інокультурного читача. Переклад є одночасно і процесом «перестворення» твору, який був створений однією вихідною мовою, іншою, і результатом цього процесу.

Більшість книг Т.Пратчетта вже давно перекладені російською мовою та вийшли друком, на відміну від перекладів українською. Як вже було зазначено, на сьогодні існує лише один український переклад – роман «Правда». Та існує він лише в мережі Інтернет. Але паралельно у всесвітній мережі можна зустріти чимало т.зв. «фанатських» перекладів романів, автори яких пропонують власну інтерпретацію текстів Т.Пратчетта, а результати їхньої роботи активно обговорюються користувачами. Варто вказати, що не всі «фанатські» переклади зроблені аматорами; деякі з них належать перу професійних перекладачів. В результаті, можна іноді натрапити на три, а то й більше варіантів перекладу одного й того самого роману. В аспекті цих міркувань ми зробили спробу оцінити ступінь адаптації стилістичних особливостей мовлення персонажів у текстах перекладів відповідно до культури-переймача та вмотивованість такої адаптації на прикладі текстів українського та російських перекладів роману Т. Пратчетта «The Truth» [6],

зроблених О. Михельсоном [3], М. Берденниковим та О. Жикаренцевим [2], і Р. Кутузовим (aka Rem_lj) [5] відповідно. На жаль, об'єм статті не дозволяє розглянути особливості мовлення усіх без винятку персонажів роману, а тому ми зупинимося лише на найяскравіших прикладах.

Особливість українського перекладу роману полягає в тому, що О.Михельсон осучаснив оригінальний текст, тим самим наблизивши його до українських реалій в аспекті мовлення персонажів, чого, на жаль, немає в російських перекладах. Задля справедливості зазначимо, що у своєму перекладі Р.Кутузова також намагається передати особливе забарвлення мовлення персонажів. Однак, в основному ці переклади є простою передачею типово англійських конструкцій російською мовою. Це, в свою чергу, призвело до того, що високоосвічений Патрицій Ветерані, безграмотний капрал Гноббі Гноббс, троль або безхатько говорили однаково. Однак, в оригіналі їхні лексичний запас, акцент і вимова значно різняться. Наведемо приклади. Приклад 1 – мовлення троля. Приклад 2 – мовлення місцевого дебошира (людина). Приклад 3 – мовлення двох бандитів (люди). Приклад 4 – мовлення вампіра. У прикладах ми *виділили* ті стилістично забарвлені елементи тексту, які були передані в текстах перекладів по-різному.

Приклад 1 «Троль». *Оригінальний текст.*

“I am looking for Mister William der Worde,” rumbled a voice above them.
[...]

“That’s me,” said William.

“Der Patrician will see you now,” said the troll.

“I don’t have an appointment with Lord Vetinari!”

“Ah, well,” said the troll, “you’d be amazed at how many people has appointments wid der Patrician an’ dey don’t know it. So you’d better hurry. I would hurry, if I was you.”

В оригінальному тексті для мовленнєвої характеристики неписьменного троля автор поєднує неправильну вимову, виражену за допомогою фонетичних засобів, і неграмотну граматику речень.

Переклад О.Михельсона.

– Міні треба *пан Вільйом ди Ворд*, – прогуркотів голос над їхніми головами. [...]

– Це я, – сказав Вільям.

– *Патриций* хоче вас *бачети*, – сказав троль.

– Я нічого не знаю про зустріч із Правителем Ветерані!

– *Го*, – сказав троль. – Вам би було дивно, *коб* ви знали, *скільки* народу мають зустріч з *Патрициєм* і *ніц* про то не знають. *Так шо ви ся покванте*. Я б на вашому місті *покванте*.

Як ми бачимо, О.Михельсон додає колориту перекладному тексту за допомогою лексичних одиниць, що являють собою зразки місцевих українських говірок.

Переклад М.Берденникова та О.Жикаренцева.

– Я отыскиваю господина Вильяма де Словва, – пророкотал чей-то глас над их головами. [...]

– Это я, – сказал Вильям.

– Патриций ждет тебя, – сообщил троль.

– Но у меня не назначена встреча с лордом Витинари!

– Конечно, – согласился троль. – Ты удивишься, когда узнаешь, сколько людей даже не подозревают о том, что у них с патрицием назначена встреча. Так что поторопись. Я бы на твоём месте поторопился.

Очевидно, що автори цього перекладу взагалі майже не звернули увагу на особливості оригінального мовлення персонажа.

Переклад Р.Кутузова.

– Я ищу мистера Вильяма д' Словье, – раздался голос сверху. [...]

– Это я, – ответил Вильям.

– *П'триций* желает видеть вас немедленно, – сказал троль.

– Но у меня не назначена встреча с лордом Ветинари!

– А, ну, – ответил троль. – Вы удивитесь, *ск'лько* людей назначили встречи с *П'трицием*, сами *т'го* не зная. Так что' вам лучше *п'спешить*. Я

бы на вашем месте *n'sneшил*.

У «мережевому» перекладі автор приділив значної уваги відображенню стилістичних особливостей мовлення персонажів фонетичними засобами для імітації вимови троля, а саме «ковтання» окремих звуків.

Приклад 2 «Хуліган. Людина». *Оригінальний текст.*

“I... just... want to say,” said Brezock, slowly, “that you put in I hit someone with a table. I never done that. What’d people think of me if they heard I go around hitting people with tables? What’d that do to my reputation?”

“I see.”

“I knifed him. A table’s a cissy weapon.”

Т.Пратчетт знову ж таки вдається до синтаксичних і граматичних засобів формування мовленнєвого образу персонажу (порядок слів, часові форми дієслова).

Переклад О.Михельсона.

– Я *токо* хотів сказати, – повільно вимовив він, – *шо* ви написали, *тіпа* я бив когось столом. *Но* я в *жизні* такого не *делав*. І *шо* люди подумують, *если* прочитають, *шо* я б’юся столами? Як я буду *смотреть* їм в *глаза*?

– Розумію...

– Я *єво* *прірезал*! А столи – то для *слабаков*.

О.Михельсон апелює до стереотипного образу гопника, що існує в українській свідомості, та формує його за допомогою суржика.

Переклад М.Берденникова та О.Жикаренцева.

– Я... просто хотел сказать, – пробормотал он, – вы написали, будто бы я ударил кого-то столом. А я этого не делал. Что подумают обо мне люди, когда узнают, что я хожу и колочу всех столами? Что будет с моей репутацией?

– Понимаю.

– Я ударил его ножом. Стол – оружие для баб и трусов.

У перекладі М.Берденникова та О.Жикаренцева вуличний хуліган говорить вельми правильно та виважено, що знищує образність оригіналу.

Переклад Р.Кутузова.

– Я... просто... хотел сказать, – с трудом выдавил он из себя, – что вы написали, будто я ударил кого-то столом. Я этого не делал. Что люди подумают обо мне, если услышат, что я болтаюсь по округе и бью всех подряд столами? Что станет с моей репутацией?

– Понимаю.

– Я пырнул его ножом. Стол – оружие неженков.

Третій переклад також не відображає мовлення Брезока Варвара, за виключенням декількох слів зниженого стилістичного реєстру.

Приклад 3 «Бандити. Люди». *Оригінальний текст.*

“Do you know what they called a sausage-in-a-bun in Quirm?” said Mr Pin, as the two walked away.

“No?” said Mr Tulip.

“They called it le sausage-in-le-bun.”

“What, in a -ing foreign language? You’re -ing kidding!”

“I’m not a -ing kidder, Mr Tulip.”

“I mean, they ought to call it a... a... sausage dans lar derriere,” said Mr Tulip.

[...]

“Hey, that’s what this -ing thing tastes of,” he added, with his mouth full.

“In a bun, Mr Tulip.”

“I know what I meant. This is a -ing awful sausage.”

Опис страви, яка відома сьогодні кожному поціновувачу вуличної їжі в світі, є в романі досить двозначним з прозорим сексуальним підтекстом.

Переклад О.Михельсона.

– Знаєш, як *перепічки* називаються в Квірмі? – спитав він, коли парочка вже відійшла від торгової точки Нудля.

– Ну? – спитав пан Тюльпан.

– *Сасіска в тесте*.

– І після цього вони там думають, *шо* в них якась *ненаша* мова? Та ти смієшся.

– Я вам не гуморист зі сцени, пане Тюльпане!

– Та я тільки подумав, *шо*, ну, зрозуміліше було б, якби вони називали їх «*сасісками в іспечьоннам хлебе*», – знітився пан Тюльпан. [...]

– Ну і смак... – вичавив він із набитим ротом.

– «*Сасіска*», пане Тюльпане, їхньою мовою також означає певний орган тіла.

– Я так і думав... *Мля*...

Для створення гумористичного ефекту перекладач досить влучно звертається до алюзії на відомий український анекдот, однак не передає сексуального підтексту оригінальної гри слів.

Переклад М.Берденникова та О.Жикаренцева.

– А знаєшь, как в Щеботане называют сосиски в тесте? – поинтересовался господин Кноп, когда они двинулись дальше по улице.

– Нет, – сказал господин Тюльпан.

– Они называют их «*сосиска в ля тесте*».

– Разве ж это по-инострански? Ты, *ять*, шутишь?

– Я, *ять*, никогда не шучу, господин Тюльпан.

– Ну, то есть скорее они должны называться как-нибудь более экзотично ... К примеру, «*сосу ля тестикль*», – сказал господин Тюльпан [...].

– *Ять*, на вкус так точь-в-точь... — пробурчал он с набитым ртом.

– Слово «тесто» переводится немного иначе, господин Тюльпан.

– Сам знаю. Я ж говорю о вкусе. Эта сосиска – настоящий кошмар.

Російські перекладачі намагались передати непристойний підтекст оригінального жарту. І, варто зазначити, це їм вдалося.

Переклад Р.Кутузова.

– Ты знаєшь, как в Квирме называют сосиски в булочке? – спросил мистер Гвоздь, когда они пошли прочь.

– Нет. Как? – заинтересовался мистер Тюльпан.

– Они называют их *сосиски в ле булочке*.

– Что, на своем ...ном иностранном языке? Да ты шутишь, б...!

– Я вам не ...ный шутник, мистер Тюльпан.

– Ну, я хочу сказать, они же должны называть их ... ну... *sosiski dans lar derriere*, – оправдывался мистер Тюльпан. [...].

– Эй, у этих ...ных штук точно такой вкус, – добавил он с набитым ртом.

– В булочке, мистер Тюльпан, а не между булок.

– Я знаю, что я хотел сказать. Это же просто ужасная сосиска, б...

Р.Кутузов пішов найпростішим шляхом передачі у перекладному тексті неоднозначного жарту. Він просто запозичив оригінальне словосполучення, додавши досить прямолінійне його тлумачення нижче.

Приклад 4 «Вампір». *Оригінальний текст.*

“He’s a vampire!”

“I object most stronkly,” said the hidden Otto. “It iss such an easy assumption to believe that everyvun with an Uberwald accent is a vampire, is it not? There are many thousands of people from Uberwald who are not vampires!”

William waved his hand aimlessly, trying to shrug off the embarrassment. “All right, I’m sorry, but –”

“I am a vampire, as it happens,” Otto went on. “But if I had said “Hello my cheeky cock sparrow mate old boy by crikey” vot vould you have said zen, eh?”

“We’d have been completely taken in,” said William.

“Anyvay, your notice did say “vanted”, so I thought it vas, you know, affirmative action,’ said Otto.

Особливості мовлення іконографіста (фотографа сучасною українською) Отто Крикка відображені за допомогою графічно вираженого убервальдського акценту, який дуже подібний до німецького. Власне, «німецькомовного» вигляду мають й оніми цього регіону Плаского Світу. Вочевидь, у свідомості британців, українців та росіян німці говорять іноземною мовою з однаковим акцентом.

Переклад О.Михельсона.

– Він вампір!

– Я категорично протестую, – втрутився невидимий Отто. – Так легко сказати, що *фсякий з убервальтським* акцентом — обов’язково вампір, так? Але тисячі *убервальдішен* – не вампіри!

Вільям знічено змахнув рукою.

– Так, звісно, я перепрошую – просто...

– Хоча особисто я таки вампір, – продовжував Отто. – Але що *фи скажете*, коли я зумію *вимофити* «попливла від бережечка кривесенька качечка з каченяточками»?

– Скажемо, що ми в захваті, – пробурчав Вільям.

– *Фзагалі-то*, на оголошенні було написано «винаймемо на *ропоту*» – тож я і *подумаф*, що мій акцент не заважатиме, – додав Отто.

Переклад М.Берденникова та О.Жикаренцева.

– Он – вампир!

– Не могу не *выражайт* протест, – встрял прятавшийся за ящиком Отто. – Очень легко предполагайт, что любой, кто *имейт* акцент из Убервальд, *ист* вампир. Но Убервальд *имейт* несколько тысяч уроженцев, которые не *ист* вампир.

Вільям смущенно замахал руками.

– Да-да, конечно, прошу меня извинить, но...

– Впрочем, *йа ист натюрлих* вампир, – продолжал Отто. – Однако если б *йа приветствовайт* вас как-нибудь подобно: «Хей, мужик, чо за дела, чувак, где пропадал?», что бы вы говорийт?

– Мы ничего и не заподозрили бы, – признался Вільям.

– Как бы там ни *бывайт*, заметка *применяйт* слово «требуется», и мне *показывайтся* в этом насущная безотлагательность, – сказал Отто.

Переклад Р.Кутузова.

– Он вампир!

– *Я толшен фосрасить!* – заявил невидимый за ящиком Отто. – Почему-то считается, что *кашдый*, у кого *уберфальдский* акцент, *опязательно фамтир!* В *Уберфальде* много *тысяч* людей, которые не *фамтиры!*

Вильям неопределенно взмахнул рукой, старясь сгладить неловкость.

– Ну хорошо, я извиняюсь, но...

– *Я-то фамтир*, так уж *фышло*, – продолжил Отто. – Но если *ны* я сказал: «Прывет, мой дарагой, как дела, слюшай, да», что *ны фы* тогда подумали, а?

– Мы были бы очарованы, – ответил Вильям.

– *Ф* любом случае, *ф* *фашем обяфлениш* было сказано «*факансия*», и я решил, что *фы протиф* дискриминации, – сказал Отто.

Необхідно сказати, що незважаючи на подібність підходу до передачі мовлення персонажа, відмінності все ж таки існують. По-перше, переклади О.Михельсона та Р.Кутузова виявляються ближчими до оригіналу щодо передачі прізвища героя: *Chriek* – *Крикк* – *Фскрик*, адже зі шведської воно перекладається саме як «вереск», що відповідає особливостям характеру та навіть фізіології персонажу. Тоді як М.Берденников та О.Жикаренцев вчергове застосували калькування, тим самим нівелювавши важливу, на наш погляд, характеристику героя (*Chriek* – *Шрик*). Окрім того, усі перекладачі по-різному підійшли до передачі фрази «*Hello my cheeky cock sparrow mate old boy by crikey*». Як ми бачимо, в оригінали за своєю римо-ритмічною будовою ця фраза подібна до скоромовки (вона є okazіональною). Такий спосіб організації речення засобами мови перекладу передав лише О.Михельсон, також створивши okazіональну скоромовку українською мовою. Російські ж перекладачі використали звичайні фрази, хоча й з досить яскравою конотацією (алюзії на певну субкультуру та за національною ознакою).

Отже, не викладає сумнівів той факт, що передача стилістичної забарвленості художнього тексту являє собою вкрай складне завдання для перекладача. Адже для адекватного відображення характерів персонажів у

перекладному тексті необхідно володіти не лише знанням вихідної мови, а й мати неабияке відчуття мови рідної. Це необхідно для того, щоб мати змогу співвіднести особливості (як мовленнєві, так і стилістичні) героїв оригінального твору із особливостями мови і мовлення тексту перекладу. Особливо це стосується таких різноструктурних мов як англійська та українська і російська. Як засвідчив аналіз текстів перекладів, замість синтаксичних засобів створення стилістичного ефекту в англійському тексті в українському та російських використовувались лексичні та фонетичні засоби (вживання зниженої лексики, звуконаслідування, засоби милозвучності, тощо). Однак український перекладач О.Михельсон застосовував їх значно частіше, тим самим додавши яскравості образам. Окрім того, він значно осучаснив оригінальні реалії, наблизив їх до сьогодення. Переклад М.Берденникова та О.Жикаренцева найменшою мірою відображає стилістичні реєстри оригінального тексту; персонажі у перекладі говорять однаковою мовою та не вирізняються між собою. Перекладчі пішли найлегшим шляхом та просто передали англійський текст російськими словами. Р.Кутузов значною мірою передав стилістичне забарвлення, властиве оригінальному тексту. Але варто зазначити, що він почасти застосовував знижену лексику, а оригінальні двозначні жарти і конотації передавав занадто прямолінійно, чим значно понизив стилістичний реєстр перекладного тексту (іноді невмотивовано).

Переклад – це мистецтво, а перекладач – подібний до автора, адже кожного разу в кожній новій спробі відтворити оригінальний текст, він створює його знову. Тож, можливо, не варто забувати про дух твору, а не слідувати лише його букві?

ЛІТЕРАТУРА

1. Беликов С.В. Жанр «фэнтэзи» как объект концептуально-семантического исследования [Електронний ресурс] / С.В.Беликов – Режим

доступу до ресурсу:

http://www2.pglu.ru/upload/iblock/3f8/uch_2008_ii_00002.pdf.

2. Пратчетт Т. Правда / Т. Пратчетт; [пер. Н.Берденникова, А.Жикаренцева]. – М.: Эксмо; СПб.: Домино, 2008. – 512 с.

3. http://bukvoid.com.ua/library/terri_pratchett/pravda_pereklad_-_oleksandr_mihelson/.

4. http://old.mirf.ru/articles.php?id=20&mysql_log_name=.

5. <http://rem-lj.livejournal.com/662099.html#cutid1>.

6. http://royallib.com/book/Pratchett_Terry/The_Truth.html.

7. <https://fantlab.ru/work1991>.

8. <https://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%A4%D1%8D%D0%BD%D1%82%D0%B5%D0%B7%D0%B8>.

9. <https://www.proza.ru/2008/12/14/116>.

*Iryna Dzhava
Berlin*

FUNKTION DES ZITATS IN PLENZDORFS

„DIE NEUEN LEIDEN DES JUNGEN W.“

Ulrich Plenzdorfs Roman „Die neuen Leiden des jungen W.“ wurde sofort nach der Veröffentlichung zu einer Sensation in der Literaturwelt. Dank seiner Themenvielfältigkeit wurde der Text nicht nur unterschiedlich interpretiert und wahrgenommen, sondern auch es wurde viel darüber debattiert. Die Einstellungen unterschieden sich polar – von den Aussagen voller Begeisterung und Bezeichnung des Buches als Kultbuch bis zu den Stellungnahmen, dass das Buch schon am nächsten Tag vergessen wurde, wenn es keine Anspielungen an Goethes unsterbliches Werk hätte.

Bereits der Titel Plenzdorfs Roman indiziert die Beziehung auf einen Klassiker – Goethes „Die Leiden des jungen Werthers“ (1774). Der Text selbst ist großenteils auf einer inneren Polemik aufgebaut – Ablehnung und Akzeptieren des Modells von Goethes Roman. Im Gewebe des Textes, als Opposition zu Goethes

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ ТА КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ

Воробйова Л. М.

Коментар до художнього твору в контексті міжкультурної комунікації 9

Кочубей О. С.

Основні риси поняття «міжкультурна компетенція»
в структурі перекладацької компетентності 15

Самборська І. М.

Внутрення форма и мотивированность производного слова 20

Войтенко І. Г.

Роль географічних стереотипів у англомовному
політичному дискурсі 25

Ступчик З. Р.

Підприємливість як засіб активізації розвитку міжкультурної
комунікації учнів на уроках англійської мови 29

Денисова С. П., Кузьмич О. В., Ніколаєва І. А.

Способи вираження інтенції звинувачення 33

Верьовкіна О. Є., Опанасик А. В.

Комунікативні інтенції в американському дискурсі 36

СЕКЦІЯ 2. ТРАДИЦІЙНІ ТА НОВІТНІ АСПЕКТИ ЛІНГВІСТИЧНИХ ТА ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Калиниченко М. М.

Загублений острів Германа Мелвілла 42

Воробйова І. А.

До проблеми передачі стилістично забарвленої лексики в перекладах
роману Т. Пратчетта “Правда” 46

Джава І. О.

Funktion des Zitats in Plenzdorfs „Die neuen Leiden des jungen W.“ 58

Фрідріх А. В.

Особливості семантики англійських онімів у творах Агати Крісті 63

Бєлова С. А.

Проектна методика як засіб формування креативних
здібностей особистості у творчій спадщині Г. Шаррельмана 80

Ярута Н. П.

Сучасна популярна біографія Заходу: виникнення
та тенденції розвитку 87

Пантілеєнко К. С.

Вплив ментальності на мовну репрезентацію концепту «життя»
в романі сучасної письменниці М. Матіос 93

Касаткіна-Кубишкіна О. В. Соціолінгвістичні та синтактико-стилістичні особливості рекламних текстів	97
Вовчук Н. І. Словообразовательные микрополя неолексем в русской поэзии конца XX века	103
Бігунов Д. О. Особливості дефініції терміну “мовленнєвий конфлікт”	108
Івашкевич Е. Е. The Ways of the Explication of Colloquial and Everyday Vocabulary in the Translation of the Novel “The Catcher in the Rye” by Jerome David Salinger	113
Афанас’єва Л. В. Лексико – семантичне поле як лінгвістичне поняття.....	115
Зубілевич М. І., Бігунова С. А. Поняття гендеру як елементу сучасного наукового знання (британський досвід).....	120
Романюк С. К. Рекламний дискурс: підходи до визначення, співвідношення з суміжними поняттями.....	126

СЕКЦІЯ 3. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Кватоуз Лейла (Abu Qatousah Laila) The Challenge of Reading in L2	132
Божок О. С. Мовна компетентність у координатах підготовки вчителя іноземних мов (англійська).....	135
Перерва К. М. Applications of network technologies in English teaching	144
Гронь Л. В. Переказ іншомовного тексту як методична проблема.....	147
Лук’янчук М. В. Формування та розвиток творчих здібностей молодших школярів у змісті предмета «Іноземна мова».....	153
Бердичевська І. В. Формування полікультурної компетентності студентів засобами іноземної мови.....	162
Судима Т. М. Застосування комунікативних методик у викладанні граматики англійської мови.....	178
Антоненко Н. Є. Використання інтерактивних технологій у процесі навчання іншомовного мовленнєвого спілкування.....	182

Якимчук Н. О. Innovative Technologies in Learning and Teaching English	187
Федоришин О. П. Технологія застосування кооперативного навчання на заняттях з іноземної мови у вищій школі	191
Богатирчук Л. М. Sprichwörter im Deutschunterricht	199
Чапюк Ю. С., Завіднюк К. В. Підготовка майбутнього вчителя до розвитку творчого мислення молодших школярів засобами іноземної мови	203
Джава Н. А. Zehn Merkmale guten Unterrichts	207
Антюхова Н. І. Структурна модель творчого потенціалу майбутнього вчителя іноземних мов	210
Сичук А. С. Bringing Up Responsible Citizens at the English Lessons	219
Пивоварчук Т. О. Didaktisch-methodische Prinzipien des Fremdsprachenunterrichts	224
Денисова Л. П., Кузьмич О. В. Нетрадиційні методики викладання іноземних мов	227
Бігунова С. А., Зубілевич М. І. Вплив компонентів культури на процес культурологічно зорієнтованого навчання іноземної мови	233
Ніколаєва І. А. Полікультурне виховання та вплив гендеру на процес спілкування іноземною мовою	237
Бойко Н. Г., Конопльова Ю. О. Роль і місце патріотичного виховання в процесі формування соціокультурної компетенції учнів на уроках іноземної мови	249
Луцик І. Г. Принципи та методичні прийоми комунікативного навчання англійської мови	256
Михальчук Н. О., Мазяр В. М. До проблеми культуроспрямованого оволодіння студентами іноземними мовами	267
Федорець М. А. Теоретичний аспект професійної компетентності сучасного викладача іноземної мови іноземної мови	275
Постоленко І. С. Участь британських батьків в організації шкільного педагогічного процесу	282
Бляшевська А. В., Леонова Л. Ф. Методи підвищення рівня активності студентів-підлітків коледжу	285

СЕКЦІЯ 4. ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ПРОЦЕСІ МОВНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ-ФІЛОЛОГІВ

Федоришин О. П. Колаборативне навчання як інтерактивний метод навчання іноземної мови у вищій школі	289
Федоришина В. О. Teaching Profession in Ontario, Canada	297
Березіна Н. Л. Педагогічні технології на основі активізації та інтенсифікації діяльності студентів	304
Стомпор Моніка Educational Situation of Teaching Polish Language in Norway	316
Леонова Л. Ф. Комунікативні стратегії навчання англійської мови (на прикладі роботи з граматичним матеріалом).....	330
Константинова О. В. Навчання студентів-філологів особливостям перекладу англомовних документів	340
Данілова Н. Р., Денисюк Л. В. Інноваційні та педагогічні нововведення у методиці навчання іноземних мов у ВНЗ	347
Вєтрова І. М. Роль спецкурсу «Альтернативні школи США» у процесі професійної підготовки вчителя англійської мови.....	350
Федорець М. А. Використання методу проєктів як засобу підвищення ефективності викладання іноземних мов у вищих педагогічних навчальних закладах	353
Бляшевська А. В. Інтерактивні методи навчання аудіювання як засіб реалізації комунікативного підходу до вивчення англійської мови.....	359
Завіднюк К. В. Метод асоціативних символів.....	370
Третьякова К. В. Інтеграція дисципліни «латинська мова» в сучасний освітній простір	374

СЕКЦІЯ 5. ЗІСТАВНА ЕТНОЛІНГВІСТИКА ТА ТЕРМІНОЛОГІЯ В АСПЕКТІ МОВНИХ ТА КОНЦЕПТУАЛЬНИХ КАРТИН СВІТУ

Хатамі Моджтаба (Khatami Mojtaba)	
Critical Thinking and Mindfulness among Iranian EFL Learners	379
Сабанюк О. П.	
Мовна та концептуальна картини світу як відображення свідомості нації.....	390
Курята Ю. В.	
The Influence of the Religious Mythologem on the Formation of Children's Spirituality.....	401
Смірнова М. Л.	
Die wichtige Rolle der Fachübersetzung	404
Михальчук Н. О., Чала Ю. М.	
The Ways of Solving the Problem of the Communicative Behavior of People in English-Speaking Countries.....	411
Замашна С. М.	
Проблеми перекладу і деякі шляхи їх подолання.....	437
Кіндрат Н. П.	
Major Issues of Language and Gender	440
Корзієнко Н. В.	
Американські топоніми-прізвиська як засіб передачі національної ідентичності у мовній картині світу	444
Федорець М. А.	
Концептуальні моделі у процесі оволодіння англійською мовою та комбінаторні особливості термінології комунікації.....	448
Васильчук Н. В.	
Поняття «картина світу» у сучасній лінгвістиці.....	454
Мосіна Ю. С.	
Складність в роботі з англійськими технічними текстами через неоднозначність перекладу термінів.....	460
Краєвський П. І.	
Конфлікт – феномен соціального явища	464
Івашкевич І. В.	
До питання розв'язання структури професійної компетентності фахівця юридичної сфери діяльності.....	469
Івашкевич Е. З.	
До питання розв'язання проблеми структури соціального інтелекту як системи інтелектуальних здатностей особистості	473
Байло Ю. В.	
До проблеми дефініції понять: концепт, поняття та значення у сучасній лінгвістиці	484
Михальчук Н. О., Хупавцева Н. О.	
До проблеми використання емпіричних методів дослідження розуміння літературних творів старшокласниками	487
Івашкевич Е. З., Яцюрик А. О.	
Розв'язання проблеми структури соціального інтелекту особистості	

в парадигмальному просторі раціогуманістичної психології	492
ІНФОРМАЦІЯ ПРО АВТОРІВ	504